

Nature sẽ ủng hộ kế hoạch Plan S

Hồ Mạnh Toàn

EASE Vietnam SciComm

April 10, 2020

SSHPA (10-04-2020; <https://sc.sshpa.com/post/5666>) — Vào tháng 5 năm 2019, trưởng bộ phận xuất bản của Springer Nature, Steven Inchcoombe, đã đề nghị **cOAlition S** và **Plan S** xem xét lại yêu cầu các nhà xuất bản phải thay đổi 100% sang Open Access. Thực tế cho thấy, vẫn còn nhiều nhà tài trợ và các tác giả vẫn còn rụt rè trước Open Access. Tại thị trường Châu Âu, Springer Nature cho biết có đến 4 quốc gia có hơn 70% tác giả đang lựa chọn công bố mở. Tuy nhiên, để đạt được 30% còn lại thì các nhà xuất bản như Springer Nature cần đưa ra các lựa chọn hấp dẫn và thuyết phục hơn là ép buộc các tác giả phải lựa chọn Open Access như yêu cầu hiện nay.

Vì vậy, Springer Nature đã đề nghị giải pháp là mô hình các nhà xuất bản chuyển đổi (Transformative Publishers). Theo đó, các nhà xuất bản chuyển đổi sẽ cần phải cam kết liên tục tăng số lượng xuất bản mở hoàn toàn. Bên cạnh đó, họ cũng có thể chủ động khuyến khích các tác giả công bố mở thông qua các số đo so sánh giữa các bài báo mở và bài báo đóng trong cùng một tạp chí như trích dẫn, quan tâm trên mạng xã hội. Các tạp chí tham gia quá trình này sẽ được gọi là các tạp chí chuyển đổi (Transformative Journals), với mục tiêu cuối cùng là xuất bản mở 100%.

Sở hữu thương hiệu lớn như *Nature*, Springer Nature đánh giá mô hình này có thể giúp quá trình chuyển sang mở sẽ dễ dàng và nhanh chóng hơn, ngay cả với các tạp chí đỉnh cao.

Sau quãng thời gian thảo luận kĩ càng cùng với **cOAlition S**, ngày 08-04 vừa qua, Springer Nature đã thông báo sẽ cam kết chuyển đổi phần lớn tạp chí của mình, bao gồm cả các tạp chí đóng hoàn toàn lẫn các ông lớn như *Nature*.

Theo đó, kể từ tháng 1 năm 2021, *Nature* và các tạp chí thuộc hệ thống *Nature Research* sẽ cung cấp lựa chọn xuất bản mở ngay lập tức theo nhu cầu từ các nhà khoa học hoặc các nhà tài trợ. Theo một báo cáo của ISI vào năm 2019, có tới lần lượt 35%, 31% và 20% tổng số nghiên cứu được công bố trên *Nature*, *Science* và *PNAS* vào năm 2017 đã nhận tài trợ của một trong số các thành viên liên minh Plan S.

Trước đây, **cOAlition S** và **Plan S** chỉ chấp nhận các nghiên cứu mở hoàn toàn, và không sẽ không tài trợ chi phí cho các nghiên cứu nộp vào các tạp chí đóng, hay thậm chí là tạp chí lai. Điều này khiến các nhà xuất bản lớn, dù ủng hộ **Plan S**, nhưng đều cố gắng đàm phán lại các

quy định. Đến nay **Plan S** đã nổi lòng quy tắc hơn và thu được kết quả tích cực là sự ủng hộ của Springer Nature và các tạp chí ảnh hưởng lớn như *Nature*.

Theo điều lệ mới được đàm phán, các tạp chí sẽ phải công bố minh bạch mình đang chuyển đổi sang xuất bản mở; đảm bảo tốc độ tăng trưởng các nội dung mở là 5% mỗi năm; và chuyển đổi sang xuất bản mở hoàn toàn khi lượng nội dung mở chiếm hơn 75%. Hiện **Plan S** cũng không áp thời hạn chót để chuyển đổi sang mở hoàn toàn, tuy nhiên, toàn bộ chính sách sẽ vẫn được kiểm tra bởi **cOAlition S** vào 2024.

Trước mắt, vẫn sẽ còn các chi tiết cần được đàm phán thêm, đặc biệt là liên quan tới cơ chế minh bạch về chiến lược định giá xuất bản mở.

Tài liệu tham khảo:

Richard Van Noorden. (2020). Nature to join open-access Plan S, publisher says. *Nature*, doi: 10.1038/d41586-020-01066-5

Steven Inchcoombe. (2019). A faster path to an open future. *Springer Nature*. URL: <https://www.springernature.com/gp/advancing-discovery/blog/blogposts/a-faster-path-to-an-open-future/16705466>

Steven Inchcoombe. (2019). Alternative conditions needed for cOAlition S's Transformative Journal proposal to succeed. *Springer Nature*. URL: <https://www.springernature.com/gp/advancing-discovery/blog/blogposts/alternative-conditions-needed-for-transformative-journals/17511190>

Springer Nature Group. (2020). Revised 'Transformative Journal' criteria from cOAlition S are "challenging" but Springer Nature commits to transition majority of journals, including Nature. *Springer Nature Group*. URL: <https://group.springernature.com/gp/group/media/press-releases/springer-nature-plan-s/17877246>

Quan-Hoang Vuong. (2018). The (ir)rational consideration of the cost of science in transition economies. *Nature Human Behaviour*, 2(1), 5. URL: <https://www.nature.com/articles/s41562-017-0281-4>

Quan-Hoang Vuong. (2019). Breaking barriers in publishing demands a proactive attitude. *Nature Human Behaviour*, 3(10), 1034. URL: <https://www.nature.com/articles/s41562-019-0667-6>.